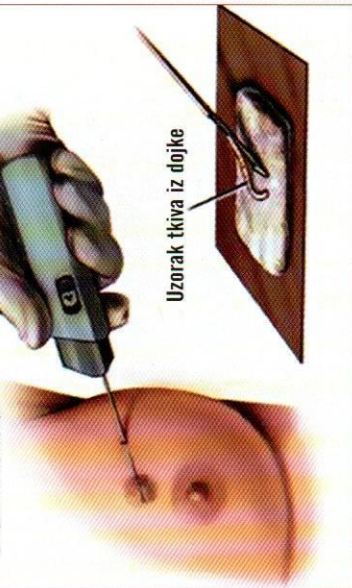

**PUNKCIJA DOJKE
ŠIROKOM IGILOM**
(engl. Core biopsy)

Uzorak tkiva iz dojke

CITOPUNKCIJA I 'CORE' BOPSIJA

Pomažu nam da dođemo lakše do prave dijagnoze ali nam koji puta niti jedna od ovih metoda ne može dati siguran odgovor već se odlučujemo za kirurški zahvat (KIRURŠKA BIOPSIJA) i time dobivamo PHD (patohistološku dijagnozu)

o čemu ovisi daljnji postupak (nastavak kirurškog liječenja, radioterapija, kemoterapija, hormonska terapija, imunoterapija).

Kod nekih vrsta tumora ili pak zbog njegove lokacije, potrebno je preventivno odstraniti cijelu dojku ali se nakon toga može dojka rekonstruirati silikonskim implan-

Rekonstrukcija dojke nakon uklanjanja karcinoma i kompletnog ziježdanog tkiva

tatom ili vlastitim tkivom. Takav je zahvat posebno opravdan u mlađih žena jer se tako ne narušava 'ženstvenost' koja je važna za nju samu, obitelj i cijelu zajednicu.

PROGRAM PREGLEDA za rano otkrivanje raka dojke

1. Žene bez pojave raka dojke u bliže rodbine

U dobi od 20-35 godina:

- Klimički i ultrazvučni (UZV) pregled svake 1-2 godine
- Samopregled dojki jedanput mjesečno

U dobi od 35-40 godina:

- Klimički i UZV pregled jedanput godišnje
- Mamografija dojki, tzv. bazični mamogram
- Samopregled dojki jedanput mjesečno

U dobi iznad 40 godina:

- Klimički i UZV pregled jedanput godišnje
- Mamografija svake dvije godine
- Samopregled dojki jedanput mjesečno

2. Žene s pojavom raka dojke u bliže rodbine

- Klimički i UZV pregled jedanput godišnje
- Prva mamografija s 35 godina, potom svake godine
- Samopregled dojki jedanput mjesečno

3. Žene s liječenim rakom dojke

- Klimički i UZV pregled dvaput godišnje
- Mamografija jedanput godišnje
- Samopregled dojki jedanput mjesečno

Izdavač: Hrvatska liga protiv raka

Žiro račun Lige: 2340009-1100010320 PBZ

Glavni i odgovorni urednik: Rudolf Tomek

Autor teksta: Ljerka Elijuga

Lektor i korektor: Branko Šimat

Tisak: PRINTERA GRUPA, Zagreb, 2009.

Naklada: 50000 komada

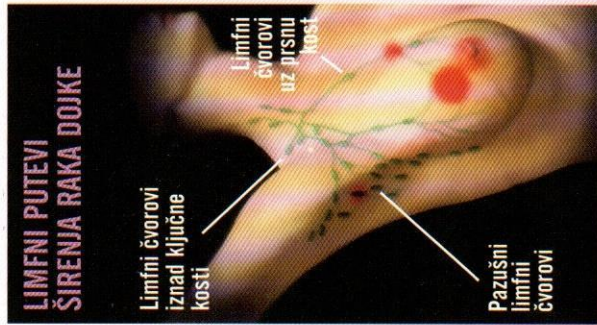
Tisak ovog letka potpomoglo je Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi Republike Hrvatske

Sprječimo rak dojke

Nekontrolirani rast stanica rezultira pojavom TUMORA.

Nažalost, neznamo RAZLOG koji navodi stanicu da se 'otme' kontroli.

Neki tumori dojke (od 5-10 %) nastaju zbog oštećenja GENA, a neki pak zbog vanjskih čimbenika. RAK dojke najčešći je tumor u žena. U Hrvatskoj će svaka 10. žena oboljeti, a sve je veći broj žena mlade dobi (čak i mlađih od 30 godina).

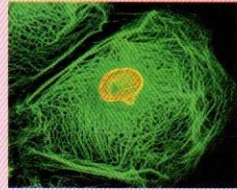
Kako ne postoji način da bolest spriječimo, jedini je cilj otkriti je u POČETNOJ fazi.

Kada tumor otkrijemo na vrijeme (veličine do 1 cm), izlječiv je u 98% slučajeva dok je 5 godišnje preživljenje kod uznapredovalog stadija bolesti od 35-75%.

Naravno da je za prognozu bolesti osim veličine bitna i vrsta karcinoma, stupanj njegove zloćudnosti (gradus), proširenost u pazušne limfne čvorove, hormonski status i HER-2 status. Svi navedeni parametri važni su i za vrstu liječenja nakon kirurškog zahvata.

RIZIČNI ČIMBENICI za nastanak raka dojke:

- starija dob
- bolest u blizjoj obitelji (majka, sestra, baka, teta)
- odgađanje rađanja
- manji broj poroda
- rana prva menstruacija i kasna zadnja menstruacija
- hormonska nadomjesna terapija

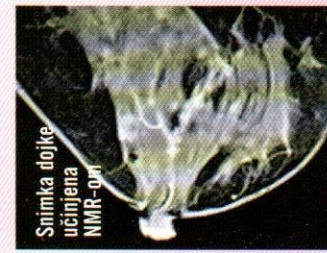
- dugogodišnje korištenje oralnih kontraceptiva
- povećana tjelesna težina
- fizička neaktivnost

Žene koje su operirale karcinom jedne dojke također imaju veći rizik da se bolest pojavi i na drugoj dojci.

Smrtnost od raka dojke možemo smanjiti jedino redovitim PREGLEDIMA

Najčešće dijagnostičke metode su:

- klinički pregled (palpacija)
- mamografija
- ultrazvuk dojki
- citopunkcija
- core biopsija (punkcija 'debljom' iglom)

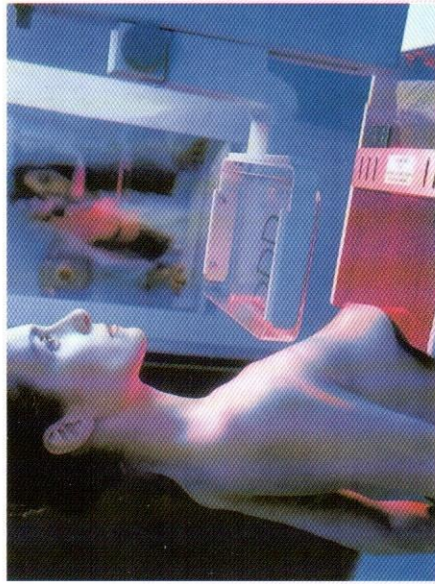
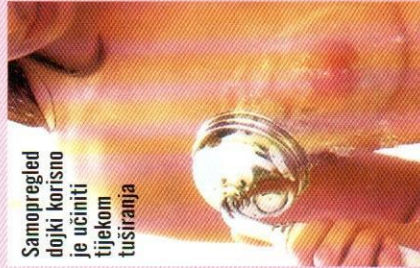
NMR (nuklearna magnetska rezonancija)

Nije uobičajena rutinska pretraga, ali se kod nekih vrsta tumora treba primijeniti (sumnja na multicentričnost tumora ili kod mladih žena koje imaju izrazito gusto žljezdano tkivo).

SAMOPREGLED

Nije dostatna metoda kontrole ali ga je potrebno rabiti od rane mladosti jer žena može uočiti promjenu (kvržicu) ako dobro upozna vlastito tkivo.

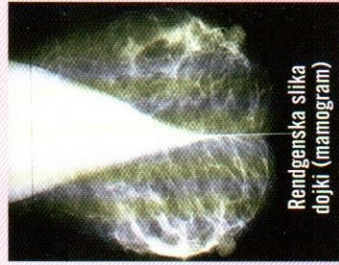
Pregledavati se treba između 6. i 10. dana menstrualnog ciklusa jer je tada dojka najmanje 'čvornata'.

MAMOGRAFIJA

Još je uvijek najčešća metoda pregleda.

Snimanje dojki rendgenskim zrakama nije štetno (aparati nove generacije minimalno zrače) kako to neki misle, jer se tako mogu otkriti tumori koji nisu klinički opipljivi (pogotovo ako se na snimci prikažu sumnjivi 'MIKROKALCIFIKATI'). Važno je naglasiti da se na mamografiji ne mogu prikazati svi postojeći tumori (lažno negativnih nalaza je čak do 30%!).

ULTRAZVUK

Jednako vrijedna metoda kao i mamografija jer može razlikovati čistu od solidnog tumora (neki se karcinomi mogu razlučiti samo ultrazvučno).

